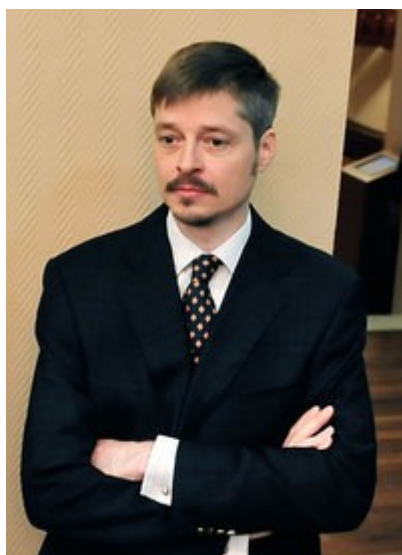

Választás: Aki indul, rendbe teheti a kasszát

Kampányfinanszírozás – Nagy lehet a csábítás a kis pártoknak

Akár ördöginek is minősíthető a kampányfinanszírozás új rendszere, amelyről jövő hétfőn szavaz a parlament. Ha a három kormánypárti politikus előterjesztését a Ház elfogadja, a választás előtt a jelöltek fejenként egymillió, míg az országos listát állító pártok legalább 150 milliós állami támogatást kapnak. Az a szervezet pedig, amely mind a 106 egyéni körzetben indítja saját emberét, csaknem hatszázmillióra számíthat.

[Lencsés Károly](#) | Népszabadság | 2013. június 6. |

Kerék-Bárczy Szabolcs
Népszabadság - Móricz Simon

Igen nagy lesz tehát a csábítás, hiszen 27 egyéni jelöltet egy kisebb párt is kiállíthat: ehhez mindössze 13 és fél ezer ajánlót kell találnia, és ebben az esetben már jár a 150 millió. Ezzel a pénzzel nem is kell túl szigorúan elszámolni, a tervezet ugyanis csak az egyéni jelöltek esetében köti ki, hogy a támogatást kincstári kártyán biztosítják, és arról csak számla ellenében teljesítenek kifizetést. Annak a jelöltnek pedig, aki nem nyeri el a szavazatok legalább két százalékát, a felhasznált összeget vissza kell utálnia.

A pártok viszont semmit sem kockáztatnak: akármilyen eredményt érnek el, a pénz náluk marad.

Kétségtelen, hogy ezek a szabályok bátorítják mindazokat, akik esélyt látnak a két százalék elérésére, és anyagi megfontolások az országos lista bejelentésére is ösztönözhetnek. Kerekó Péter politológus, a Political Capital vezetője sok indulóra számít. Szerinte látni kell azonban,

hogy az eddigi választásokon a függetlenek, illetve a kisebb szervezetek jelöltjei nemigen jutottak mandátumhoz, mert a választók szokásosan az ismert politikai trendekre voksolnak.

Ezért úgy gondolja, hamis az a megközelítés, amely szerint a több jelölt a politikai pluralizmust szolgálja.

A kormányoldal és a radikálisok szavazótábora stabil és összetartó, a demokratikus ellenzék viszont megosztott, a kampányfinanszírozás új szabályai ráadásul az együttműködés ellenében hatnak – véli Kerék-Bárczy Szabolcs politológus. Szerinte olyan újabb pártok feltűnésére is lehet számítani, amelyek esetleg csak a pénzre utaznak, ezért az ellenzék potenciális támogatóinak szavazatai még inkább elaprózódhatnak.

Krekó más szempontot is felvet: elképzelhető, hogy megjelennek az ellenoldal kreatúrái, és egyetlen feladatuk a szavazatrablás lenne. A jobboldalon eleve van egy ilyen, a Fidesztől voksokat rabló képződmény: a Jobbik. A politológus úgy gondolja, a másik ténfelen a Lehet Más a Politika vehetne el szavazatokat a baloldaltól. Ha pedig többen indulnak, még inkább szóródnak a szavazatok, egyetlen forduló esetén pedig néhány voks is számít.

Ha kétfordulós választás lenne, ez nem okozna különösebb gondot, de 2014-ben az első kör után eredményt hirdetnek, és az a párt, amely az egyéni körzetek többségében – esetleg csak minimális relatív többséggel – győz, mindent visz. Krekó hozzátette: nem zárja ki, hogy 2014-ben is lesznek majd háttéralkuk, esetleg a szavazás napja előtti visszaléptetések.

Ebben a helyzetben csak egyetlen megoldás létezik: a demokratikus ellenzéknek mindenütt csak egyetlen jelöltet kell állítania – hangsúlyozza Kerék-Bárczy. Elismeri, hogy ez nem egyszerű feladat, mert gyakran egymásnak ellentmondó politikai programokat kellene összhangba hozni, aminek persze az együttműködésre való hajlamot nélkülöző magyar politikai osztályra akár kedvező hatása is lehet. Más út egyébként sincs, hiszen a Fidesz irracionális feltételrendszert teremtett – tette hozzá.

Arra a kérdésünkre, hogy mit lehet azzal kezdeni, ha a kampánytámogatások megszerzése érdekében számos pártocská indul, a politológus kijelentette: gyorsan elválík majd az ocsú a búzától, mert ha valaki tényleg kormányváltást akar, mindent elkövet a szavazatmaximalizálás érdekében – ami csak közös jelöltekkel és listákkal képzelhető el. Aki ehhez nem partner, felelőtlenül gondolkodik, s ha elég sokan lesznek ilyenek, a politológus szerint a Fidesz nyugodtan hátradőlhet.

Ebben a helyzetben a nagyobb pártokat is súlyos felelősség terheli: olyan programmal kell előállniuk, amely a lehetséges partnerek potenciális szavazótábora számára elfogadható. Ugyanakkor – tette hozzá Kerék-Bárczy – törekedniük kell arra, hogy a fideszes trükk lényegét elmagyarázzák, s ha valóban létrejön egy széles körű, közösen vállalható értékeken alapuló választási koalíció, a komolytalan jelölteket könnyen nevetségessé tehetik. Ez szerinte komoly lecke, a felelős gondolkodás nagy próbája lesz.

Kiváltképp, hogy amennyiben egy párt önállóan indul, és minden körzetben állít jelöltet, csaknem hétszázmillió támogatáshoz juthat. Ha többen szövetkeznek, és mindenütt közös jelöltet, illetve közös országos listát jelentenek be, az általuk előre meghatározott feltételek szerint ugyanezen a pénzen osztozhatnak. Az anyagi megfontolások tehát kifejezetten az együttműködés ellen hatnak, s minél többen állnak össze, annál rosszabbul járnak. A kicsiknek meg – legalábbis pénzügyi szempontból – végképp nem érdekük csatlakozni, mert

csak aprópénzhez jutnának, miközben 27 egyéni jelölt esetén maguk tehetnék zsebre a 150 milliót.

Trójai falvak?

Egyelőre óvatosan nyilatkozott a kis pártok választási részvétele kapcsán Árok Kornél, a megszűnt Magyarországi Szociáldemokrata párt helyébe lépő Magyar Szociáldemokraták Pártja ügyvezető elnöke. Szerinte erről érdemben akkor lehet majd beszélni, ha lezárulnak az Együtt 2014 és az MSZP között az együttműködésről folyó tárgyalások. Mindazonáltal jelezte: egy felelős baloldali pártnak mérlegelnie kell, hogy az ország sorsát vagy saját rövid távú anyagi érdekeit tekinti-e fontosabbnak. Maga egyébként úgy gondolja, ezúttal a pénz nem számít, s az utolsó utáni pillanatig próbálkozni kell a választási szövetség létrehozásával, de zavaros helyzetbe nem mennének bele. Arról viszont érdemben nem tudott beszélni, hogy vajon más kisebb szervezeteknek mi lehet a szándékuk, de nem zárta ki: lesz köztük fideszes háttérű szervezet is.

A pártok országa

Magyarországon körülbelül száz bejegyzett párt működhet, és a számuk az utóbbi időszakban még nőtt is. Az MSZP-ből kivált a DK, volt LMP-s képviselők pedig létrehozták a Párbeszéd Magyarországért pártot. Bajnai Gordon volt miniszterelnök sem maradhatott ki, ő az Együtt 2014 egyik emblemikus figurája. Az SZDSZ egykori elnöke, Fodor Gábor liberális pártot alapított, s Bokros Lajos egykori MDF-es politikus, EP-képviselő Modern Magyarországért Mozgalom néven hozott létre új politikai formációt. Egykori jobbikosok is léptek, s már a Nemzeti Értékelvű Párt is szerepel a politikai palettán. Az ismeretlenségből lépne elő a vallási alapokon működő Aquila Párt, amely a kiábrándultakat célozza meg. A Határon Túli Magyarok Pártja – a nevéből következően – a külhoni magyarság érdekeit jelenítené meg az anyaországban. Pityinger László – Dopeman – a Magyar Fiatalokért Pártot (Mafia) szervezné meg. A Magyar Kétfarkú Kutya Párt a szervezők szerint ugyancsak hivatalos politikai szervezetté válik.

Hogy e szervezetek közül melyik kíván ténylegesen indulni – s milyen formációban – a 2014-es választáson, egyelőre nemigen tudni. Az Együtt 2014, az MSZP és a DK tárgyal. Bokros és Fodor a demokratikus ellenzék együttműködésében érdekelt, s az előbbi egyenesen kijelentette: aki másként gondolja, „nagy történelmi felelősséget vesz magára”.

Az, hogy a számos törpepárt közül próbálkozik-e valamelyik, sötét ló. Egy-egy körzetben ötszáz ajánlószelvényt összeszedni nem lehetetlen vállalkozás, de a fővárosban és kilenc megyében a 13 és fél ezer sem tűnik megoldhatatlannak, és akkor már 150 millió üti markukat.